

Valószínűségszámítás ZH megoldás

1. Véletlenszerűen kiválasztunk egymástól függetlenül két számot a $[0, 1]$ intervallumból. Jelöljük őket X -szel és Y -nal. Számolja ki a $\mathbf{P}(|X - Y| < \frac{1}{2})$ és a $\mathbf{P}(X^2 + Y^2 < \frac{1}{2})$ valószínűségeket!

Megoldás: Geometriai módszerrel. Az első valószínűség azzal a területtel egyenlő, ami $y = x - \frac{1}{2}$ és $y = x + \frac{1}{2}$ egyenesek között áll. Ez úgy számítható ki, ha a négyzet területéből kivonjuk a sarkokban keletkező derékszögű háromszöget területét:

$\mathbf{P}(|X - Y| < \frac{1}{2}) = 1 - 2 \cdot \frac{1}{8} = \frac{3}{4}$. A másik valószínűség megegyezik az origó középpontú, $R = \frac{1}{\sqrt{2}}$ sugarú negyedkör területével, azaz

$$\mathbf{P}(X^2 + Y^2 < \frac{1}{2}) = \frac{(\frac{1}{\sqrt{2}})^2 \pi}{4} = \frac{\pi}{8}.$$

2. Egyszerre dobunk fel 10 szabályos érmét. Jelölje X a kapott fejek, Y pedig a kapott írások számát. Mennyi a $\mathbf{P}(X > Y)$ valószínűség? Adja meg az $R(X, Y)$ korrelációs együtthatót!

Megoldás: $X \in B(10, \frac{1}{2}), Y = 10 - X \implies R(X, Y) = -1$.

$$\mathbf{P}(X > Y) = \frac{1 - \mathbf{P}(X=Y)}{2} = \frac{1 - \mathbf{P}(X=5)}{2} = \frac{1 - \binom{10}{5} \frac{1}{2^{10}}}{2} = \frac{772}{2048} \approx 0,377.$$

3. Egy dobozban 3 db piros és 4 db fehér színű golyó van. Belemarkolva a dobozba egyszerre kiveszünk 4 db-ot mintának. Tekintsük az alábbi három eseményt:

A : páros számú piros golyó van a mintában;

B : több piros golyó van, mint fehér a mintában;

C : van fehér színű golyó a mintában.

Számolja ki a $\mathbf{P}((\bar{A} + B)C)$ valószínűséget!

Megoldás: Mivel C a biztos esemény, és $B \subseteq \bar{A}$ ezért elég a $\mathbf{P}(\bar{A})$ valószínűséget kiszámítani.

$$\mathbf{P}(\bar{A}) = \frac{\binom{3}{1}\binom{4}{3} + \binom{3}{3}\binom{4}{1}}{\binom{7}{4}} = \frac{16}{35}.$$

4. Legyen $X \in N(-3, 2)$. Számolja ki az $Y = (X + 5)^2$ valószínűségi változó várható értékét!

$$\text{Megoldás: } \mathbf{E}Y = \mathbf{E}(X^2 + 10X + 25) = \mathbf{E}X^2 + 10\mathbf{E}X + 25 =$$

$$= 13 - 30 + 25 = 8,$$

$$\text{mivel } \mathbf{E}X^2 = \sigma^2 X + (\mathbf{E}X)^2 = 4 + 3 = 13.$$

5. Addig dobunk a kockával, amíg 6-ost nem kapunk. Jelölje X a dobások számát! Számolja ki a $\mathbf{P}(5 \leq X < 8)$ valószínűséget!

$$\text{Megoldás: } X \in G\left(\frac{1}{6}\right), \mathbf{P}(5 \leq X < 8) = \mathbf{P}(X=5) + \mathbf{P}(X=6) + \mathbf{P}(X=7) = \\ = \left(\frac{5}{6}\right)^4 \frac{1}{6} + \left(\frac{5}{6}\right)^5 \frac{1}{6} + \left(\frac{5}{6}\right)^6 \frac{1}{6} = \frac{56875}{279936} \approx 0,203.$$